

2. Кашуба М. В. Методологія сучасного наукового дослідження у сфері державного управління : навч. посіб. / М. В. Кашуба, П. М. Петровський ; Львів. регіон. ін-т держ. упр. НАДУ. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2006. – 92 с.
3. Методологія державного управління як галузі науки : наук. розробка / авт. кол. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. О. Краснейчук. – К. : НАДУ, 2010. – 32 с.
4. Теоретико-методологические основы системных информационно-аналитических исследований. – М., 2004. – 431с.
5. Хабибулин А.Г. Стратегическая безопасность российского государства: политико-правовое исследование / А.Г.Хабибулин, А.И Селиванов. – М.: Формула права, 2008. – 272с.
6. Швырев В.С. Рациональность как данность культуры: Традиция и современность / В.С.Швырев. – М., 2003. – 381 с.
7. Шелюбская Н.В. Предвидение («Форсайт») как новый механизм определения приоритетов государственной научно-технической политики / Н.В. Шелюбская // Промышленное развитие России: Ключевые проблемы и решения: Материалы Всероссийской научно-практической конференции. – М., 2004. – С. 118-128.

Рецензент: Мандрагеля В.А., д.філос.н., професор.

УДК 365.22 (477)

Ковалевська О.П.,

к.ю.н.,

докторант Академії муніципального управління

ФОРМИ Й МЕТОДИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ЖИТЛА

В статті на основі теоретичного аналізу визначено форми й методи державного регулювання ринку житла. Обґрунтовано перспективи розвитку житлових процесів на основі формування і взаємоузгодження економічної, територіальної, регіональної і житлової політики національного рівня, що уточнюються і закріплюються стратегічними планами розвитку регіонів.

В статье обозначены основные задачи государства в сфере экономической безопасности по реализации структурной и инновационной политики в Краткосрочное и долгосрочной перспективах, а также создание условий для реализации комплекса необходимых для их осуществления мероприятий, соответствующих Созданию и укреплению факторов роста инвестиций в реальный сектор экономики.

In the articles on the basis of theoretical analysis certainly of form and methods of government control of market of habitation. Grounded prospects of development of housings processes on the basis of forming and vzaemouzgodzhennya of economic, territorial, regional and housing policy of national level, that specified and fastened the strategic plans of development of regions.

Постановка проблеми. У сучасному світі недоліки ринкового регулювання усе більше компенсуються державним регулюванням ринкових процесів, особливо в частині перерозподілу доходів, створення правового середовища підприємницької діяльності, вирішення соціальних проблем, регіональних ринків [1].

В Україні, в умовах нестабільності, постійного зростання попиту на житло, особливо з боку громадян, які потребують соціального захисту державне регулювання ринку житла є необхідною умовою його розвитку.

Система державного регулювання ринку житла обумовлена тим, що житловий сектор має значний позитивний вплив на розвиток економіки країни внаслідок його високого мультиплікативного ефекту. Форми й роль участі держави залежать від ступеня розвитку економіки й стану житлового сектору країни. Крім того, вони змінюються в міру розвитку житлового ринку, а також економічної ситуації в країні [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження теоретичних положень державного регулювання ринку житла привертає увагу багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців, серед яких: А. Алексєєв, О. Бессонова, В. Букіашвілі, Л. Данчак, Є. Коваленко, С. А. Ушацький та ін. Проте, попри проведені позитивні дослідження заслуговують додаткової уваги обґрунтовані перспективи розвитку житлових процесів в Україні на основі використання окремих форм і методів державного регулювання.

Мета роботи. Мета статті полягає у дослідженні форм й методів державного регулювання ринку житла та обґрунтуванні перспектив розвитку житлових процесів в Україні.

Виклад основного матеріалу. У сучасній економічній літературі проблеми державного регулювання ринкових процесів трактуються неоднозначно [3]. Незважаючи на наявні розходження в тлумаченні державного регулювання ринкових процесів, загальним для всіх підходів є розуміння регулювання як діяльності, спрямованої на досягнення інтересів суспільства в цілому. Регулювати – значить додержуватися певного порядку, правил, упорядковувати або встановлювати правильну, необхідну для роботи взаємодію частин механізму, робити що-небудь для отримання необхідних показників, досягнення потрібного ступеня розвитку, стану чого-небудь. Регулювати хід, рух – означає розміряти, встановлювати порядок [4, с. 89]. Таким чином, механізм регулювання є сукупністю дій спрямованих на встановлення порядку в досягненні заздалегідь визначеної мети.

Регулювання ринку житла є складним і комплексним процесом у силу того, що містить у собі безліч окремих елементів (підсистем, частин, явищ, підпроцесів), кожний з яких може служити самостійним об'єктом дослідження; властивості і характер кожного елемента залежать від значної кількості чинників і параметрів, що мають різну особисту природу і викликаються різними причинами. Саме це робить регулювання ринку житла багатоаспектним поняттям, вивчення якого може здійснюватися з погляду необхідності вирішення найрізноманітніших дослідницьких завдань і на основі застосування різних методологічних підходів.

Регулювання ринку житла широко досліджується з найрізноманітніших позицій, наприклад, особливостей його механізму [5, с. 27], тенденцій розвитку, маркетингового, соціологічного і фінансового підходів, галузевих [6; 7] і територіальних особливостей [8; 9] та інших

аспектів здійснення даного виду діяльності.

Важливою умовою, що визначає перспективи розвитку житлових процесів, є наявність і взаємоузгодження економічної, територіальної, регіональної і житлової політик національного рівня, що уточнюються і закріплюються стратегічними планами розвитку регіонів.

Основні цілі, завдання і напрямки економічної політики України закріплені Проектом розпорядження "Про схвалення Концепції Державної цільової економічної програми імпортозаміщення на період до 2015 року" [10], Проектом Закону "Про Державну програму економічного і соціального розвитку України на 2012 рік і основні напрями розвитку на 2013 і 2014 роки" [11]. Програма економічного і соціального розвитку України визначає ключові напрямки діяльності Уряду України, які забезпечують досягнення таких стратегічних цілей розвитку країни, як підвищення добробуту населення країни і зменшення бідності на основі динамічного і стійкого економічного росту та підвищення конкурентоспроможності країни. Проведення активної економічної політики припускає продовження інституціональних перетворень, реалізацію пріоритетних національних проектів, створення сприятливого інвестиційного клімату, проведення структурної перебудови економіки, модернізацію промисловості і активізацію інноваційної діяльності, які дозволять забезпечити високі і стійкі темпи економічного зростання. У рамках даної Програми передбачено формування ринку доступного житла, на першому етапі реалізації якого виділені наступні напрямки: підвищення доступності житла; виконання державних зобов'язань перед окремими категоріями громадян; збільшення обсягів іпотечного житлового кредитування; збільшення обсягів житлового будівництва і модернізація комунальної інфраструктури.

Істотним недоліком виділених стратегічних цілей є відсутність в них територіального аспекту реалізації. Основною перешкодою, що заважає нормальній організації діяльності на територіальних ринках житла, є недостатньо розвинена законодавча база, яка регулює права і обов'язки державних органів, їхніх установ і учасників ринку житла, що звужує механізми регулювання територіального рівня ринку житла. У нормативних документах відсутні також чітко сформульовані орієнтири для всіх суб'єктів вітчизняного ринку житла, у тому числі регіональних ринків житла, на створення відкритої системи фінансування будівництва, покупки, ремонту і реконструкції житла для потенційних інвесторів. За основу приймаються бюджетні джерела або плануються державні гарантії по позиках. Такий підхід неефективний, оскільки бюджетні засоби будь-якого рівня не тільки не повинні реально направлятися на пряме фінансування всього обсягу будівництва, покупки, ремонту або реконструкції житла, неприпустимо навіть таке планування, тим паче на державному рівні. Бюджетні засоби будь-якого рівня повинні сприяти активізації ринкових процесів на всіх територіальних рівнях.

Територіальна політика держави – це форма реалізації стратегії

територіального розвитку країни з урахуванням специфіки регіонів. Територіальна політика держави визначає національні пріоритети, у тому числі, і в розвитку видів територіальних поселень (малі міста, середні міста, великі міста, селища міського типу тощо). Відсутність державної територіальної політики і стихійність розвитку ринку житла концентрують населення в розвинених економічних центрах і активізація в них житлового будівництва, з одного боку, призводить до зростання національних показників розвитку ринку, а з іншого, до деформації розвитку регіональних і муніципальних ринків житла.

Регіональною політикою прийнято називати спеціалізовану регіонально орієнтовану діяльність держави [13; 14]. В ідеології регіональної політики істотне подання, відповідно до якого, головним її об'єктом є регіональні (просторові) нерівності – розходження в рівнях розвитку, зайнятості і доходів населення, у потенціалі підприємництва і т.д. Тому надзадача регіональної політики – звести ці нерівності до мінімуму. У нашій країні одна з головних цілей – зміцнення цілісності економіки, держави і суспільства. У цьому випадку регіон розглядається як об'єкт державного управління. Основними суб'єктами, що реалізують регіональну політику на місцях, є регіональні (муніципальні) органи влади, оскільки особливості просторового середовища можуть створювати сприятливі умови для здійснення процесів реформування, або формувати обмеження для них.

Житлова політика є складовою частиною соціально-економічної політики держави [15]. У професійній літературі поняття «житлова політика» має на увазі план дій, що описує цілі і засоби досягнення житловою системою нової якості умов проживання. Подібна інтерпретація передбачена і у документах ООН. Така житлова політика являє собою документ із тезовим викладом суті стратегічних напрямків. У той же час існує більш конкретне розуміння житлової політики, що використовується останнім часом регіональними органами для опису регулюючих положень (законодавчих і нормативних) регіональної економіки житла. З цього погляду житлова політика являє собою вибір адміністрацією конкретних інструментів впливу на житлову сферу в рамках існуючого житлового права. Таким чином, виділяють концептуальну і робочу складові житлової політики.

Сучасна житлова політика є багатоплановою, оскільки може бути представлена у вигляді трьох сфер:

- це регіон, який ставиться до всіх громадян в рівній мірі. Держава просто забезпечує нормальні умови для тих, хто хоче вирішувати своє житлове питання самостійно. Створює цивілізований безпечний ринок житла – зрозумілий, прозорий і передбачений;

- заходи державного рівня, що спрямовані на окремі категорії громадян, не обов'язково на соціально незахищені. Зокрема, це податкові вирахування для тих, хто купує житло. Сюди ж можна віднести програми допомоги у формі державних житлових сертифікатів, субсидії молодим

сім'ям, субсидії на оплату житлового приміщення і комунальних послуг (так звані житлові субсидії і так далі);

- це соціальне житло, яке будується за державний рахунок і безоплатно надається громадянам [16, с. 143].

Метою державного регулювання ринку житла є створення умов, які сприяють підвищенню активності на житловому ринку, що забезпечує доступність житла на територіальних ринках. Тому формування механізмів регулювання як сукупності засобів і методів, що забезпечують ефективність розвитку територіальних ринків доступного житла, є своєчасною. У процесі дослідження було виділено ті найбільш раціональні методи, які необхідно доцільно використовувати, здійснюючи даний вид діяльності на територіальних ринках (таблиця 1).

Вплив держави на житлові процеси припускає поєднання ринкового саморегулювання з державними регуляторами. Державні регулятори – це грошово-вартісні важелі, за допомогою яких держава свідомо формує пропорції розвитку і відтворення в різних сферах економіки. До числа ринкових регуляторів відносяться податки, ціни, кредитні ставки, рентні платежі, ставки оплати праці, пенсій, посібників тощо. В умовах ринку всі ринкові регулятори взаємодіють у сукупності. Цілеспрямовано змінюючи їхню величину, але не виходячи за межі об'єктивного ступеня законів товарного виробництва, держава може створювати сприятливі умови для виробництва і реалізації тих або інших видів житла з орієнтацією на пріоритети економічного розвитку країни.

У певні кризові періоди державні регулюючі заходи можуть домінувати над ринковими стабілізаторами економіки. У такому випадку не рідко держава диктує свої умови ринку, установлюючи ставки, розділяючи зони дії фінансових інститутів, видозмінюючи фінансові схеми, вводячи нових учасників ринку і т.д. [2].

Ринкові регулятори діють об'єктивно і складаються як результуючі взаємодії багатьох виробників і споживачів товарів і послуг [17, с. 15].

На підставі застосовуваних у ринковій економіці грошово-вартісних регуляторів розробляються і реалізуються економічні методи державного регулювання. Всі зазначені методи розрізняються за змістом, спрямованістю і силою впливу і безпосередньо впливають на економічні інтереси учасників ринку житла.

Наші дослідження дозволяють сформулювати основні принципи економічного регулювання житлових відносин:

- система регуляторів не повинна поширюватися на всі суб'єкти житлових відносин, необхідно лише забезпечити особливі умови декільком найважливішим суб'єктам, які вплинули б на розвиток інших;

- система економічних регуляторів повинна мати стимулюючий характер;

- система регулювання житлових відносин повинна бути суворо обмежена тимчасовими рамками, особливо в плані приватизації, дотацій і пільг.

Система методів державного регулювання територіальних ринків житла

Рівні регулювання	Методи державного регулювання				Соціально-виховні
	Політико-правові	Економічні	Адміністративні	Організаційні	
Національний	Методи національної безпеки (міграція, природний приріст / збиток населення й ін.); Методи, що забезпечують безпеку власності (фіксація власності, паспортизація угод, розвиток суспільних зв'язків).	Податкове регулювання. Бюджетні асигнування. Цінове регулювання. Фінансово-кредитне регулювання.	Установленн я порядку формування й подання інформації. Уніфікація й систематизація інформації. Пріоритетне регулювання. Статистичне й аналітичне регулювання.	Метод установки норм і нормативів, що забезпечує безпеку житла (ліцензування, держнагляд, держконтроль, свідоцтво на право власності). Метод формування стандартів за структурою, комфортності, екологічності житла за регіонами.	
Територіальний	Забезпечення можливості реалізації прав на житло й прав власності.	Формування витрат на будівництво. Надання пільг у діяльності суб'єктів. Земельні аукціони. Конкурси забудовників. Субсидування населення.	Адміністративний контроль. Формування сайтів, випуск інформаційно-аналітичних бюлетенів.	Метод формування стандартів за рівнем забезпеченості житлом, соціальним групам населення. Установлення норм, правил зонування, порядку переселення, виселення тощо.	Залучення населення в процес регулювання. Формування психології власника житла. Моральне стимулювання соціальної взаємодії.

Забезпечення привабливості територіальних рівнів викликає необхідність розробки адміністративних методів державного регулювання, що носять обов'язковий характер. Адміністративні методи регулювання розглядаються як обмеження адміністративного впливу держави [18, с. 35]. Вони реалізують управлінські впливи примусового характеру на основі відповідних формальних правил і носять, за визначенням, неринковий

характер. Оскільки таке втручання держави у функціонування ринкової системи має відповідати інтересам практично всіх її учасників, воно не може зустрічати явних протидій при впровадженні в господарську практику. Це методи, спрямовані на розвиток ринкових тенденцій, що враховують специфічні особливості території, і методи, що забезпечують облік і оцінку тенденцій розвитку територіальних ринків у системі національного ринку житла. До таких методів відносимо статистичне регулювання, методи аналізу, методи обліку, методи подання інформації тощо.

До організаційних методів відносимо методи нормування вимог до безпеки; методи підтвердження відповідності вимогам безпеки; методи, спрямовані на створення умов, при яких настає відповідальність за порушення вимог безпеки. До числа таких методів відносять ліцензування діяльності будівельних організацій, держнагляд, держконтроль і інші.

Поряд з конкретизацією національних методів регулювання для забезпечення територіальної привабливості виділимо соціально-виховні методи, що забезпечують соціальну привабливість локального ринку житла. До них відносимо метод формування стандартів за рівнем забезпеченості житлом соціальних груп населення; залучення населення в процес регулювання ринку; формування психології власника житла; моральне стимулювання соціальної взаємодії і інше.

Соціальна значимість житла припускає наявність як ринкового механізму взаємодії держави і домогосподарств, так і передбачає наявність неринкового характеру цієї взаємодії. Оскільки державні пріоритети розглядаються як розвиток ринку житла, то і система підтримки незаможних громадян через надання соціального житла теж. У довгостроковій перспективі передбачається забезпечення стійкого функціонування житлового сектора, що дозволить задовольняти житлові потреби населення без істотної участі держави і залучення значних обсягів бюджетних засобів.

Існує кілька класифікацій способів державного впливу на розвиток ринку житла. Їхнє основне розходження полягає в тому, яку зі сторін ринку – пропозицію або попит – стимулює держава. У першому випадку підтримка надається будівельним і експлуатаційним компаніям, розширюється житловий фонд, у другому випадку підтримуються безпосередньо родини. При цьому способи державного регулювання включають набір базових елементів: адміністративні обмеження, субсидії і дотації, податкові пільги, фінансові механізми, насамперед, іпотека.

Державна житлова політика в умовах ринкового господарства – це система єдиних заходів законодавчого і контролюючого характеру, здійснюваних правочинними державними установами [16, с. 142]. Тобто, це сукупність рішень державних органів, що вживаються владними структурами на державному і регіональному рівнях, спрямованих на забезпечення населення житлом з метою підвищення якості їхнього життя, і реалізації інкорпорованих з міжнародних правових документів

Організації Об'єднаних Націй, Загальної декларації прав людини в Конституцію України положень: «Кожна людина має право на гідний рівень життя, включаючи житло», «Про недоторканність житла» і «Воля пересування і вибору місця проживання».

Конституція України визначила юридичні рамки реалізації сучасної державної житлової політики, що є однією зі складових частин соціальної політики. Визначено основні цілі державної житлової політики: створення умов для реалізації громадянами їхніх конституційних прав на житло; гарантія повних прав власності в житловій сфері; сприяння створенню ринкових механізмів і інфраструктури ринку житла; забезпечення соціального захисту незаможних громадян у житловій сфері; забезпечення дотримання стандартів безпеки проживання громадян у житлі і якості продукції і послуг у житловій сфері; створення умов формування ефективних ринків житла, земельних ділянок під забудову житлового будівництва, будматеріалів, житлово-комунальних послуг.

Житлова політика в Україні реалізується сьогодні за допомогою пріоритетного національного проекту «Доступне житло». Програма «Доступне житло» діє згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 11.02.2009 р. № 140 (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ № 568 (568-2011-п) від 11.05.2011, № 509 (509-2010-п) від 09.06.2010, № 568 (568-2011-п) від 11.05.2011) [19] і спрямована на покращення забезпечення житлом громадян, які відповідно до законодавства мають право на його отримання. Ця цільова програма стартувала у вересні 2010 року після виділення Урядом перших 100 млн. грн. на 2010 рік. За Програмою доступного житла уряд передбачив на період з 2010 до 2017 року збудувати 252 тис. квартир загальною площею 16 млн. кв. м і здешевити вартість житла для громадян за рахунок державних субсидій на 30% від нормативної вартості за квадратний метр площі [20].

Програма «Доступне житло» є продовженням і розвитком заходів щодо перетворення в житловій сфері України. Система цих заходів реалізується за наступними напрямками реформування житлової сфери: житлово-комунальне господарство, забезпечення доступності житла, житлове будівництво, зобов'язання держави щодо забезпечення житлом окремих категорій громадян. Програмні заходи, спрямовані на реалізацію поставлених завдань, поділяються на заходи щодо вдосконалення нормативно-правової бази, організаційні заходи, а також заходи щодо фінансування витрат за рахунок засобів державного бюджету. Як критерії вирішення поставлених завдань використовуються цільові показники і система індикаторів. Разом з тим, поняття доступності житла для кожного територіального рівня і кожної категорії населення, має бути чітко сформульовано і зафіксовано в програмах розвитку територіальних ринків.

Регіональна житлова політика є складовою частиною державного аналога, при цьому до неї пред'являються специфічні вимоги і обмеження. Зокрема, вона формується, виходячи із напрямків і темпів соціально-економічного розвитку регіону, величини його бюджету, характеристики

внутрішнього конкурентного середовища в поєднанні з ринком житла, екологічної обстановки, ресурсного потенціалу, купівельної спроможності населення. А також природно-кліматичних чинників, що впливають на вимоги до характеру житла, відповідно до яких воно має забезпечувати той або інший ступінь ізольованості людини від зовнішнього середовища.

Специфіку регіональних умов визначає наявність власної нормативно-правової бази регіонального рівня, регіональної кредитної політики, регіональної податкової політики, інвестиційної політики, що одночасно є і джерелом формування і основним напрямком регіональної житлової політики.

До сучасних методів проведення регіональної політики, спрямованої на формування ринку доступного житла для всіх верств населення, відносимо: виділення районів, що потребують допомоги; «реанімацію» депресивних районів; «стимулюючу» політику регіону для нових видів діяльності; «компенсаційну політику» для пом'якшення соціальних диспропорцій у рівні і якості життя населення.

Реалізація житлової політики в регіонах детермінована діючими в конкретних регіонах інститутами, об'єктивними тенденціями їх розвитку, соціальною структурою і потребами населення, а також зовнішніми чинниками. Цілі і завдання регіональної житлової політики, як впливає з аналізу світового досвіду, завжди втілюють компроміс між прагненням до більшої економічної ефективності і підтримкою соціальної справедливості в територіальному розвитку. Регіональний підхід до реалізації житлової політики полягає в розширенні повноважень місцевого рівня і формуванні регіональних механізмів регулювання. Разом з тим, слід зазначити, що муніципальний рівень має недостатні матеріальні ресурси, що звужує можливості проведення будь-яких масштабних програм. Можливий лише дозвіл або заборона тих варіантів розвитку, які пропонуються вищими інстанціями. Тому муніципальний рівень ефективний при вирішенні локальних завдань, що не вимагають значних фінансових витрат.

Висновки. Отже, державне регулювання полягає у встановленні правил, порядку економічної діяльності і відповідальності за дотримання цих правил, носить характер керуючих впливів коригувального характеру, тобто здійснюється у формі регулювання, спрямованого на формування ефективних органічних відносин на всіх територіальних рівнях. Державне регулювання ринку житла сприяє активізації виконуваних ним функцій: ціноутворюючої, регулюючої, інформаційної, посередницької, стимулюючої, інвестиційної.

Оскільки система регулювання ринку житла – багаторівнева, ієрархічна, відповідно, керуючі впливи повинні реалізуватися в ній на різних рівнях управління: національному, макрорегіональному, регіональному і муніципальному. Житлова політика є складовою частиною соціально-економічної політики держави і має на увазі план дій, що описує цілі і засоби досягнення житловою системою нової якості умов проживання.

Системний аналіз методів регулювання дозволив всю сукупність

застосовуваних методів поділити на методи, здійснювані на рівні держави (політичні, економічні, адміністративні і організаційні), і методи, застосовувані на територіальних ринках (економічні, адміністративні, організаційні і соціально-виховні методи).

Використані джерела інформації:

1. Новоселов А. С. Теория региональных рынков [Текст]: учебник / А. С. Новоселов. – Ростов-н /Д. : Феникс; Новосибирск : Сиб. соглашение. – 2002. – 448 с.
2. Лисов І. В. Удосконалення системи державного регулювання у житловій сфері [Текст] / І. В. Лисов // Науковий вісник Академії муніципального управління : Серія “Управління” [зб. наук. пр.]. – К. : ВПЦ АМУ. – 2011. – Вип. 3. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvamu_upravl/2011_3/22.pdf.
3. Методы государственного регулирования экономики: учеб. пособие [Текст]. – М. : ИНФРА-М, 2008. – 300 с.
4. Даль В. Толковый словарь живого великорусского языка. В 4-х т. [Текст] / В. Даль. – М. : Госполитиздат, 1955. – Т.4. – 683 с.
5. Данчак Л. І. Сучасний стан і проблеми законодавчонормативного регулювання фінансування та формування вітчизняного житлового фонду [Текст] / Л. І. Данчак // Вісник ІЕПД НАН УКРАЇНИ. – 2011. – № 2. – С. 25-33.
6. Инвестиционный потенциал населения и жилищное строительство в г. Минск [Текст] / В. А. Бобков, А. И. Лученок, А. В. Рубанов и др. – Мн.: МНИИСЭПП, 2001. – 148 с.
7. Шерер Ф. М. Структура отраслевых рынков [Текст] / Ф. М. Шерер, Д. Росс; пер. с англ. – М. : ИНФРА-М, 1997. – 698 с.
8. Henderson, V. Handbook of Regional and Urban Economics. – Vol. 4. – Cities and Geography [Text] / V. Henderson. - Handbooks in Economics, 2004. – 157 p.
9. Rose, R. Between State and Market. Key Indicators of Transition in Eastern Europe [Text] / R. Rose / Glasgow, University of Strathclyde, Centre for the Study Of Public Policy, 1991. – 34 p.
10. Проект розпорядження "Про схвалення Концепції Державної цільової економічної програми імпортозаміщення на період до 2015 року" 30.05.2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_id=166838.
11. Проект Закона “О Государственной программе экономического и социального развития Украины на 2012 год и основные направления развития на 2013 и 2014 годы” [Електронний ресурс]. – Режим доступа: http://lb.ua/news/2011/12/22/129397_deputati_prinyali_programmu.html.
12. Коваленко Е. Региональная экономика и управление : учебное пособие [Текст] / Е. Коваленко, Г. Зинчук, С. Кочеткова и др. – СПб. : Питер, 2008. – 288 с.
13. Коробейников, А. М. Оценка эффективности регионального развития [Электронный ресурс] / А. М. Коробейников. – Режим доступа : <http://citystrategy.leontief.ru/?it=4010305>.
14. Алексеев, А. А. Механизм реализации жилищной политики крупного города [Текст] / А. А. Алексеев. – М.: Машиностроение, 2002. – 320 с.
15. Букіашвілі В. О. Житлова політика як елемент соціальної політики держави: аналіз вітчизняного та закордонного досвіду [Текст] / В. О. Букіашвілі // Економіка будівництва і міського господарства. – 2009. – Т. 5. – № 3. – С. 141-146.
16. Государственное регулирование экономики: учеб. пособие для вузов [Текст] / Т. Г. Морозова, Ю. М. Дурдыев, В. Ф. Тихонов и др.; под. ред. Т. Г. Морозовой. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2001. – 255 с.
17. Каменецкий, М. И. Ипотечное кредитование на рынке жилья

(народнохозяйственный и региональный аспекты) [Текст] / М. И. Каменецкий, Л. В. Донцова, С. М. Печатникова. – М. : Дело и Сервис, 2006. – 272 с.

18. Постанова Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2009 р. № 140 «Про затвердження Порядку забезпечення громадян доступним житлом» із змінами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/140-2009-п>.
19. Рисухін Л. Уряд розпочав реалізацію програми доступного житла / Л. Рисухін. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=243875052.

Рецензент: Дацій О.І., д.е.н., професор.

УДК 351.824 : 332.14

Матійко С.А.,
к.держ.упр.,
докторант ЧДУ ім.П.Могили

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОЇ ПРОМИСЛОВОЇ ПОЛІТИКИ

В статті механізм реалізації промислової політики розглянуто як систему взаємозв'язаних елементів, підпорядкованих досягненню заданої мети. Виділено три суб'єктні блоки механізму реалізації регіональної промислової політики: власне органи регіональної та місцевої влади, суб'єкти господарювання у промисловості, а також організації, що функціонують на території регіону як елементи економічної інфраструктури.

В статье механизм реализации промышленной политики рассмотрено как систему взаимосвязанных элементов, подчиненных достижению заданной цели. Выделены три субъектные блоки механизма реализации региональной промышленной политики: собственно органы региональной и местной власти, субъекты хозяйствования в промышленности, а также организации, функционирующие на территории региона как элементы экономической инфраструктуры.

In this article the mechanism of the implementation of industrial policy is considered as a system of interrelated elements subordinate to achieve the desired goal. Three blocks subjective mechanism of regional industrial policy: a regional and local government entities in the industry, as well as organizations that operate in the region as elements of economic infrastructure.

Вступ. У всіх розвинених країнах створюються умови, за яких регіони можуть повністю реалізувати наявний потенціал, максимально збільшити їх вклад у національну економіку, здобути конкурентні переваги на світовому ринку. Прагнення органів державного управління України вирішувати головні завдання соціально-економічного розвитку суспільства та утвердження її як високотехнологічної держави реалізується через промислову політику, що базується на реформуванні системи управління промисловістю, подоланні диспропорцій, створенні сприятливих умов економічного розвитку для суб'єктів підприємницької діяльності різних